

***d. Listy Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów
w sprawie postawy przy Komunii św.***

W organie Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów „Notitiae” 38 (2002) 582-585 ukazały się w języku angielskim listy tej Kongregacji do pewnego biskupa i do pewnego wiernego w sprawie postawy przy Komunii św. Podajemy te listy w polskim przekładzie.

**KONGREGACJA DS. KULTU BOŻEGO
I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW**

Prot. n.1322/02/L

Rzym, 1 lipca 2002 r.

Wasza Ekscelencjo,

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów otrzymała ostatnio informacje od wiernych Waszej diecezji dotyczące odmówienia Komunii św. tym, którzy przyjmują postawę klęczącą zamiast stojącej. Informacje stwierdzają, że takie stanowisko zostało ogłoszone parafianom. Z tego można by wnioskować, iż ta praktyka może być bardziej rozpowszechniona w diecezji, ale Kongregacja nie jest w stanie tego zweryfikować. Ufa jednak, że Wasza Ekscelencja dokładniej będzie mógł rozemnie sprawę. Wniesione skargi dają Kongregacji okazję do przedstawienia sposobu, w jaki ustosunkowuje się do takiej kwestii. Jednocześnie prosi o przedstawienie jej wszystkim księżom, którzy mogą potrzebować takiej informacji.

Kongregacja istotnie jest zaniepokojona liczbą podobnych skarg, które otrzymała z różnych miejsc w ciągu ostatnich miesięcy, i uważa odmówienie Komunii św. wiernemu z powodu jego postawy klęczącej za wielkie pogwałcenie jednego z podstawowych jego praw, mianowicie, aby był umacniany przez swych pasterzy sakramentami (por. *Kodeks prawa kanonicznego*, kan. 213). W świetle prawa „święci szafarze nie mogą odmówić sakramentów tym, którzy właściwie o nie proszą, są odpowiednio przygotowani i prawo nie wzbrania im ich przyjmowania” (kan. 843 § 1). Nie można więc jakimkolwiek katolikowi, który przystępuje do Komunii św. w czasie Mszy odmówić jej, z wyjątkiem osób trwających w publicznych grzechach ciężkich albo w jawnie wyznawanej lub deklarowanej herezji względnie schizmie, gdyż przypadki te grożą niebezpieczeństwem poważnego zgorszenia wśród wiernych. Nawet jeśli Kongregacja zaaprobowała prawo określające postawę stojącą przy przyjmowaniu Komunii św. zgodnie z adaptacjami dopuszczonymi przez Konferencje Biskupów w *Ogólnym wprowadzeniu do Mszału rzymskiego* nr 160, akapit 2, udzieliła takiego zezwolenia z zastrzeżeniem, że przyjmującym Komunię św. w postawie klęczącej nie można z tego powodu jej odmówić.

Ponadto, jak ostatnio podkreślił Jego Eminencja kardynał Joseph Ratzinger, praktyka klęczenia podczas Komunii św. ma za sobą trwającą wieki, starą tradycję i jest

szczególnie wymownym znakiem adoracji, odpowiednim w świetle rzeczywistej, prawdziwej i substancjalnej obecności naszego Pana, Jezusa Chrystusa, pod konsekrowanymi postaciami.

Wziąwszy pod uwagę ważność sprawy, Kongregacja prosi, aby Wasza Ekscelencja szczegółowo zbadał, czy księża rzeczywiście regularnie odmawiają Komunii św. wiernym w opisanych wyżej okolicznościach i – jeśli skarga zostanie zweryfikowana – poinformował danego księdza i innych księży, którzy stosują taką praktykę, aby na przyszłość powstrzymali się od niej. Księża powinni zrozumieć, że Kongregacja będzie w przyszłości rozpatrywać takie skargi z wielką powagą i jeżeli zostaną potwierdzone, zamierza wszcząć postępowanie dyscyplinarne zgodnie z wagą tego duszpasterskiego nadużycia.

Dziękując Waszej Ekscelencji za uwagę w tej sprawie i licząc na dalszą współpracę w tym względzie,

szczerze oddany w Chrystusie

Jorge A. Card. MEDINA ESTÉVEZ

Prefekt

+ Francesco Pio TAMBURRINO

Arcybiskup Sekretarz

* * *

Prot. n. 1322/02/L

Rzym, 1 lipca 2002 r.

Szanowny Panie,

Kongregacja ds. Kultu Bożego z wdzięcznością potwierdza otrzymanie listu Pana, dotyczącego ogłoszonego stanowiska odmowy Komunii św. temu, kto w pewnym kościele pragnie ją przyjąć klęcząco.

Jest powodem do zmartwienia, że wydaje się Pan wyrażać pewne obawy dotyczące zarówno słuszności, jak i pożytku kierowania do Stolicy Świętej uwag w tej sprawie. Kanon 212 § 2 *Kodeksu prawa kanonicznego* postanawia, że „wierni mają prawo, by przedstawiać pasterzom Kościoła swoje potrzeby, zwłaszcza duchowe, jak również swoje życzenia”. Kanon ten kontynuuje w § 3: „Stosownie do posiadanej wiedzy, kompetencji i zdolności, jakie posiadają, przysługuje im prawo, a niekiedy nawet obowiązek wyjawiania swojego zdania świętym pasterzom w sprawach dotyczących dobra Kościoła”. Biorąc pod uwagę naturę problemu i prawdopodobieństwo, że nie może on być rozwiązany na szczeblu lokalnym, każdy wierny ma prawo zwrócić się do Biskupa Rzymu osobiście albo za pośrednictwem Dykasterii lub Trybunałów Kurii Rzymskiej.

Dalszym fundamentalnym prawem wiernego, jak określa kan. 213, jest to, że „wierni mają prawo otrzymywać pomoce od swoich pasterzy z duchowych dóbr Kościoła, zwłaszcza zaś słowa Bożego i sakramentów”. W świetle prawa „święci szafarze nie mogą odmówić sakramentów tym, którzy właściwie o nie proszą, są odpowiednio przygotowani i prawo nie wzbrania im ich przyjmowania” (kan. 843 § 1). Nie można więc jakimkolwiek katolikowi, który przystępuje do Komunii św. w czasie Mszy odmówić jej, z wyjątkiem osób trwających w publicznych grzechach ciężkich albo w jawnie wyznawanej lub deklarowanej herezji względnie schizmie, gdyż przypadki te grożą niebezpieczeństwem poważnego zgorszenia wśród wiernych. Nawet jeśli Kongregacja zaaprobowала prawo określające postawę stojącą przy przyjmowaniu Komunii św. zgodnie z adaptacjami dopuszczonymi przez Konferencje Biskupów w *Ogólnym wprowadzeniu do Mszału rzymskiego* nr 160, akapit 2, udzieliła takiego zezwolenia z zastrzeżeniem, że przyjmującym Komunię św. w postawie klęczącej nie można z tego powodu jej odmówić.

Proszę być pewnym, że Kongregacja traktuje tę sprawę bardzo poważnie i nawiązuje w tym względzie konieczne kontakty. Jednocześnie deklaruje gotowość służenia pomocą, jeśli Pan miałby potrzebę kontaktu w przyszłości.

Dziękując za Pańskie zainteresowanie, z darem modlitwy i najlepszymi życzeniami

jestem szczerze oddany w Chrystusie

Mons. Mario MARINI
Podsekretarz

Z dokumentu II Polskiego Synodu Plenarnego
„Liturgia Kościoła po Soborze Watykańskim II”

88. „Trzeba, abyśmy wszyscy, którzy jesteśmy szafarzami Eucharystii – pisał Jan Paweł II do biskupów i kapłanów – przyjrzeni się uważnie naszym czynnościom przy ołtarzu, zwłaszcza temu, jak piastujemy w naszych rękach ów Pokarm i Napój, które są Ciałem i Krwią naszego Pana i Boga; jak rozdajemy Komunię świętą, jak dokonujemy puryfikacji”.

Przypominając te słowa, Synod wzywa jednocześnie wszystkich kapłanów do korzystania z całego bogactwa Mszału (różnych Modlitw Eucharystycznych, Mszy wotywnych, formuł aktów pokutnych i błogosławieństw).

Biskupi, prezbiterzy i diakoni powinni przestrzegać wszystkich przepisów i zwyczajów dotyczących przygotowania do Mszy świętej, przyjmowania Komunii świętej, postu eucharystycznego, przynajmniej kilkuminutowego dziękczynienia po przyjęciu i udzieleniu Komunii świętej lub po Mszy świętej. Spoczywa też na nich obowiązek systematycznego pogłębiania znajomości teologii Eucharystii oraz przepisów Kościoła na jej temat.